

Ressenyes

MASCLISTES O APARDALATS

FUSTER, Joan. *Misògins i enamorats* (intr. i notes d'Albert Hauf), Edicions Bromera, 'Biblioteca Joan Fuster', Alzira, 1995.

Mai no es ressaltarà prou el mèrit fusterià d'assolir un bagatge intel·lectual tan vast i prou en un context històric ben fosc. La condemna a l'autodidactisme duia aparellades altres servituds, com ara haver de fragmentar el fruit de les reflexions en tallades embolcallables amb paper de diari. En articles per a la premsa, vaja. El caràcter *mercenari* de molts dels seus escrits, però, no els resta valor. Ben al contrari, sorprén i il·lustra la capacitat de Fuster de ser *popular* sense traïr la qualitat.

A banda de tractar-se d'alguns dels assajos més ambiciosos sobre qüestions literàries, els articles recollits en aquest volum tenen en comú la incidència en els clàssics del "Segle d'Or" -Sor Isabel de Villena, Jaume Roig, Ausiàs Marc, Roís de Corella, el *Tirant*. I tots ells aborden d'alguna manera la misogínia i/o l'amor cortès, la cara i la creu d'una moneda que amaga la frustració sexual del mascle medieval. Aquestes tensions, que fan anar constantment la literatura de l'època de la sàtira a la lloança lírica, no estan exemptes d'implicacions religioses, socials i de classe.

Hauf, potser el millor medievalista que ens ha fet el favor de viure a València, sosté en la introducció que aquesta antologia "conté ja prou definits els principals capítols del gran llibre sobre el tema que Joan Fuster hauria pogut escriure si haguera viscut en un país normal o haguera trobat aixopluc alguns

anys abans en el recer consagrat de la universitat".

L'edició es completa amb unes "Propostes didàctiques" que poden resultar útils per a la docència.

Tots els esforços per tal de reproduir els textos dispersos de Fuster, per agrupar-los temàticament i facilitar-ne l'explotació, seran pocs.

Rafa Ramos

D'HISTÒRIES I D'ESTRATÈGIES

GRACIA, Carmen. *Història de l'art valencià*, Edicions Alfons el Magnànim - Institució Valenciana d'Estudis i Investigació, València, 1995.

ROSSELLÓ VERGER, Vicenç M. *Geografia del País Valencià*, Edicions Alfons el Magnànim - IVEI, València, 1995.

SIRERA, Josep Lluís. *Història de la literatura valenciana*, Edicions Alfons el Magnànim - IVEI, València, 1995.

Edicions Alfons el Magnànim ha tret al mercat aquests tres volums que, juntament amb la *Història del País Valencià* d'Antoni Furió i la *Història de la ciència al País Valencià* de J. M. López Piñero i Víctor Navarro Brotons, han de formar el que pretén ser "un ambiciós projecte de renovació historiogràfica que actualitza la reflexió científica sobre la nostra societat": la col·lecció "El País Valencià".

El treball de Gràcia té en comú amb els altres de la col·lecció el fet de cenyir-se al segment cronològic que va de la conquesta de València per Jaume I en 1238 als anys setanta i vuitanta del segle XX. Una limitació escaient perquè, en paraules de Gràcia, "la història de l'art valencià no comença a la Cova de Parpalló ni a la taifa d'Abd-Al-'Aziz. No hi ha

nexe entre aquelles cultures i la nostra". Pese a qui pese, l'art dels valencians sorgeix des de la conquesta "com una mescla d'elements de diversa procedència". Que som un poble crioll, vaja. L'autora ha sabut prescindir del vocabulari excessivament afectat i tècnic a què sol tendir la historiografia artística, amb la qual cosa disposem d'un manual interessant i entenedor per als lectors no especialitzats. El text es completa amb més de cent làmines, la majoria en color.

Trobem en Rosselló una amena prosa assagística que s'encara als tòpics. D'una banda, oposa l'afany d'objectivitat i l'esperit crític als falsos estereotips d'una València "de les flors, de la llum i de l'amor", sovintejats sobretot pels polítics, literats i periodistes conservadors. De l'altra, no defuig el trencament declarat d'alguns esquemes obsolets promoguts des de sectors considerats progressistes, com ara un model de divisió comarcal que s'ha anat implantant fàcticament en determinats ambients cultes, malgrat la impossibilitat palesa d'aplicació administrativa i la més que dubtosa legitimitat històrica.

Sirera ens proporciona una nova aproximació a la nostra literatura, però des d'una perspectiva diferent. Enfront de la tradicional ignorància mútua entre les literatures en castellà i en català fetes a València, ens proposa una visió integradora. Sense ometre les referències a figures cabdals de l'àmbit lingüístic que, tot i no ser valencians, han exercit una influència notable sobre les nostres lletres -Ramon Llull, Bernat Metge, etc- Sirera se centra en la producció estrictament valenciana, i hi inclou també la realitzada en castellà, que ha tingut un pes notable en certes èpoques de la història dels valencians.

La nota negativa de la col·lecció segurament està relacionada amb les circumstàncies de la publicació. Tot ens condueix a

pensar que els treballs han anat a impremta amb una certa pressa -electoral, diríem-. Només això explicaria les errades tipogràfiques i lingüístiques que clapegen algun dels volums, imperdonables en obres d'aquesta magnitud. Però és clar que la lògica de destruir les ciutats abans que caiguen en mans de l'enemic és un principi universal de l'estratègia -tant militar com política- des de Sun Tsu, com a mínim.

R. Ramos

CAP ALS NOUS 'XOCS'

SAN MARTIN, Àngel. *Cap a una nova cultura*. Col·lecció Oberta, Ajuntament de Gandia - Universitat de València, València, 1995.

"Al llindar del mil·lenni —comença la introducció d'aquest recull de les conferències pronunciades al si de l'XI Universitat d'Estiu de Gandia—, sembla que tot ha assolit un cert grau de confusió". Es tracta aquesta *confusió* del *xoc del futur* que pronosticava fa ja 35 anys Toffler? El desenvolupament tecnològic espectacular dels darrers temps està produint una revolució social i cultural que es tendeix a interpretar des de punts de vista extrems: apocalíptics els uns, fervorosos integrats els altres. Serem capaços d'objectivar i encarar-nos al futur sense deixar-nos alienar pel vertigen del canvi? Les institucions acadèmiques hi tenen molt a dir, en aquest problema. Trobades multidisciplinàries com les que es realitzen cada any a Gandia, i volums com aquest poden contribuir a posar sobre la taula tots els elements en joc. Ens poden ajudar a superar el *xoc del futur*, aquesta malaltia tan nociva i, paradoxalment, encara tan in d'exhibir en alguns ambients esnobs.

